

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovšini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, o-mrtvne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačilno in utrošljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom) Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. - Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Počtno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „EDINOST“

sklicuje

za nedeljo, dne 20. febr. 1910 ob 10.1/2 uri predpoludne

javen shod

v dvorani

„Konsumnega društva“ v Rojanu

Dnevni red:

Poročilo državnega poslanca dr. Otokarja Rybára o delovanju državnega zbora.

Slovenski delavci iz mesta in okolice!

Podraženje stanarine pritiska vedno hujše na vsa sloje tržaškega prebivalstva. To velja v posebi meri za Vas, delavce! Izročeni ste na milost in nemilost monopolu hišnih gospodarjev, ki liki pijavke izsesavajo iz Vas zadnji novič kravo zaslužene plače.

V zadnjih dneh so hišni kapitalisti priredili nov naskok na Vaše življenske interese. Protestirajte odločno proti temu in odbijmo z združenimi močmi ta atentat.

Podpisana „Nar. del. organiz.“ priredi v ta namen v nedeljo, dne 20. februarja 1910 točno ob 10. uri dopoludne

veliki protestni shod

v gledališki dvorani „Narodnega doma“ v Trstu s sledečim dnevnim redom:

„Dajte nam cenih stanovanj“.

SLOVENSKI DELAVCI iz mesta in okolice! Do vas je, da izpregovorite odločno, jasno in glasno!

TRST, dne 17. februarja 1910.

ODBOR

„Narodne delavske organizacije“.

BRZOJAVNE VESTI.

Koroški dež. zbor.

CELOVEC 17. Zbornica je vsprejela zakonski načrt, tičoč se spremembe zakona o deželni nakladi na pivo. — Posl. vit. Burger je poročal o proračunu deželnih fondov za leto 1910. — O proračunu se je unela živahna debata. — Posl. Kramp (kršč. socijalec) je kritikoval prevelike stroške za šolo. Govornik je zagovarjal šestletno šolsko obveznost.

Posl. Grafenauer je izjavil, da je ustvaritev zakona o deželnem kulturnem svetu krivica nasproti Slovincem, ker ni zanje ustanovljen noben oddelek. Ta nedostatek je prvi korak za gospodarsko ločitev koriških Slovencev.

Posl. Eich (socij. demokrat) je rekel, da je finančno gospodarstvo dežele varčno in da so stroški za šolstvo dobro uporabljeni. — Seja je bila ob 12.30 opoludne prekinjena. — Nadaljevanje ob 3. uri popoludne.

Tirolski dež. zbor.

INOMOST 16. Deželni zbor utegne zborovati še do sobote in se potem odgodi. Po Velikonoči je nameravano novo zasedanje, na katerem se sklene reformo deželnozbor-ske volitve.

PODLISTEK.

Največe razočaranje.

Povest.

(Italijanski spisal Gavino Boy, poslovenil Rip.)

Bianca je bila lepa in tudi bogata. Neki umrši stric jej je bil zapustilo ogromno premoženje, ki se je podvojilo po smrti očeta, ki jo je oboževal in ki bi vse storil, le da bi bila vedno vesela in zadovoljna. Ožbalt je bila spoznala na neki plesni zabavi v palači barona Finazzija. Ožbalt je bil baronov blagajnik. Takoj po onem prvem trenutku je čutila Bianca živo nagnjenje do njega. A ko sta se pozneje opetovano videla, se je to nagnjenje spremenilo v pravo resnično ljubezen. Zatem sta se bila zaročila.

Tudi Ožbalt je bil lep mladenič, učen

Ustava za Bosno in Hercegovino potrjena

DUNAJ 17. Cesar je dne 17. t. m. potrdil ustavne zakonske načrte za Bosno in Hercegovino, to je: 1) deželni statut za Bosno in Hercegovino; 2) volilni red; 3) poslovni red bosansko-hercegovskega deželne zbora; 4) društveni; 5) zborni in konečno 6) zakon o okrajnih svetih.

HRVATSKA.

Bivša narodna stranka.

BUDIMPEŠTA 17. — Ogrski korespondenčni biro javlja iz Zagreba: Danes predpoludne je imela narodna stranka posveto-vanje, na kateri je bila po neki izjavi bana Tomašiča odobrena pogodba med današnjo vlado in saborsko večino. Ob enem je bil izvoljen iz štirih članov sestojč odsek, ki ima nalogo, da podpira banova prizadevanja glede zopetne vpostave ustavnega življenja ter mirnega razvoja razmer na Hrvaškem. Dalje je bilo sklenjeno poslati pozdravni brzojav na ministerskega predsednika grofa Khuen-Hedervary-ja.

Konferenca narodne stranke.

ZAGREB 17. Danes predpoludne so se v veliki dvorani mestne hiše sestali člani narodne stranke. Na predlog bana dr. Tomašiča je bil per acclamationem izvoljen predsednikom bivši minister, tajni svetnik dr. Kovačević.

Ogrska.

BUDIMPEŠTA 17. (Ogr. biro). Danes predpoludne se je pri ministerskem predsedniku grofu Khuen-Hedervary-ju vršila konferenca, ki je trajala dve uri. Na konferenci je bilo določeno besedilo, ki je bo grof Tisza prečital na ustanovnem shodu nove vladne snujoče se stranke. — Po konferenci se je ministerski predsednik pogovarjal z ministroma Hieronimy in Lukacsom.

BUDIMPEŠTA 17. (Ogr. biro). Karol Eötvös in grof Nikolaj Toroczkey sta prijavila svoj vstop v novo vladno stranko.

Bolezen dr. Luegerja.

DUNAJ 17. Zdravstveno stanje župana dr. Luegerja, ki je pred nekoliko dnevi obolel, se je znatno zboljšalo.

Bolgarski car na Dunaju.

DUNAJ 17. Bolgarski car je danes dospel semkaj iz Koburga.

Novi bolgarski red.

SOFIJA 17. (Bolg. br. ag.) Vlada je predložila sobranju zakonski načrt, s katerim se v spomin na proglašenje neodvrnosti Bolgarije ustanovlja novi red sv. Cirila in Metoda. Ta red bo zavzemal med bolgarskimi redovi prvo mesto in bo imel en edini razred vitezov. Podeljevalo se ga bo inozemskim krščanskim vladarjem in princem, bolgarskim in inozemskim državnikom, ki so izkazali Bolgarski velike usluge, in inozemcem, ki so si pridobili zaslug za človeštvo. Vitezov bo 15.

GRŠKA.

ATENE 17. Grška zbornica je s 109 od 112 oddanih glasov izvolila predsednikom Zamadosa, generala v pok., bivšega finančnega ministra in prejšnjega predsednika zbornice.

PARIZ 16. „New-York-Herald“ poročajo iz Aten, da se položaj slabša od ure do ure in da se je bati izbruha meščanske vojne.

Vesti o napadu na mornarico so izmišljene.

ATENE 17. (Ag. tel. Aten.) Poročilo berlinskega „Lokal-Anzeigerja“ v zadevi namišljenega sovražnega razpoloženja mor-

in intelligenten, sin bogate in ugledne nemške rodbine. Potoval je že več let po svetu, a slednjič, naveličan takega nestalnega življenja, si je zaželel dela, da bi ne izgubljal več časa brez koristi. Zaljubljeni se v Italijo, je bil dobil potom posebnih priporočil službo blagajnika v banki barona Finazzija. Zdelo se je, da ne more nikdar nič skaliti sreče Bianche in njene rodbine, ki je bila zadovoljna s to zvezo dveh mladih ekzistenc, ki sta bili kakor ustvarjeni ena za drugo.

A glej, kar hkratu se je od ust do ust kakor strela razširila nepričakovana, grozna, kruta vest. Ožbalt je navaden, oziroma ne-navaden pustolovec! Ni sin plemenite nemške rodbine, ni bil bogat ter je pobegnil, vkravši svojemu gospodarju iz blagajne dvestotisoč lir. Policija jih je bila izvedela lepih o njem. Bil je že večkrat zaprt radi ropa in radi tatvine. Ko je bil zadnjič obsojen, je bil pobegnil iz ječe, težko ranilvi nekega čuvaja. Toliko, toliko družih stvari se je pripovedovalo o njem, ki je z vkradeni svoto v žepu že varno plul proti Ameriki.

narice proti vojski na suhem je popolnoma neutemeljeno. Taka in slična uznemirajoča senzacionalna poročila treba sprejeti z ne-zaupanjem. Istotako se označa govorico, da namerava mornarica obstreljevati Pirej, za naravnost smešno.

Trgovska kriza na Grškem.

FRANKFURT 17. „Frankfurter Zeitung“ poroča, da se je trgovska kriza na Grškem poojstrila. V minoletem tednu je iz Aten in Pireja prijavilo konkurz 110, v tekočem tednu do sedaj pa 101 trgovec.

Nemški državni zbor.

BEROLIN 17. Državni zbor je na današnji seji razpravljal najprej takozvani tolerančni predlog, ki ga je uložil centrum tudi na tem zasedanju. Posl. knez Löwenstein (centrum) je utemeljil predlog, ki naj služi verskemu miru. Konservativci, narodni liberalci, svobodomisleci in člani državne stranke so izjavili, da odklanjajo predlog centroma. — Socijalni demokrati so stavili dodatni predlog, po katerem naj bi pripadnost ali neprispadnost k kakemu veroizpovedanju ne uplivala na državne pravice posamičnika. Nadalje zahteva dodatni predlog olahčanje izstopa iz cerkve. — O obeh predlogih se bo glasovalo na pričetku jutrnje seje.

Turčija.

PARIZ 17. Listi poročajo, da je ministerska komisija pod predsedstvom velikega vezirja zavrgla predlog ministra za javna dela, da bi se najelo 12 milijonov funtov v gradbene svrhe. Komisija je sklenila, da se vsako leto stavi v proračun za gradnje 1 in pol mil. funtov.

CARIGRAD 17. Na orožne vaje pozvani redivi že prihajajo. — En del redifov 1. armadnega zbora je dospel v Carigrad.

„Novoje Vremje“ o zblizanju Rusije in Avstro-Ogrske.

PETROGRAD 17. „Novoje Vremje“ razpravlja na uvodnem mestu o tem zblizanju ter napoveduje izjavo obeh vlad o balkanskih stvarih. Nadalje polemizuje z dunajsko „N. F. Presse“, ki je pisala, da to zblizanje omogoči Rusiji svobodne roke na daljnem vztoku. „Novoje Vremje“ se zavaruje proti take-mu pisanju naglašajoč, da trezno misleči del ruske družbe ne goji nikakih maščeval-nih misli radi Port Arturja in Čušime, ker je mir z Japonsko — brez ozira na finančno slabost Japonske — zagotovljen po anglež-ko japonskem dogovoru.

Manifestacije v Milanu proti Avstriji.

MILAN 17. „Futuristična pesniška šola“ je priredila sinoči v Teatro lirico medna-rodno predavanje. Prišlo je do velikih man-ifestacij proti Avstriji, ko se je na predava-nju recitalo odo „Bodoča vojna“, v kateri mrgoli napadov na Avstrijo in kjer se pove-ličuje generala Asinaria. En del občinstva je viharno ploskal, dočim so socijalno-demo-kratični poslušalci prigovarjali. Sodnik Marinetti se je dvignil in vskliknil, da se prvi bojni klic futurizma glasi: „A basso l’Au-stria“. Nato je posegel umes policijski komisar in je dal odvesti Marinetti-ja po ka-rabinjerjih.

Ruski proračun.

PETROGRAD 17. „Petr. brz. ag.“ po-roča: Finančni minister je ugotovil pri-manjkljaj proračuna na 84 milijonov rubljev. Proračunska komisija državne dume je pa določila bilanco državnega proračuna brez primanjkljaja na 2578,927.362 rubljev.

Zrakoplovstvo.

DUNAJSKO NOVOMESTO 17. Na Stein-feldu se je danes popoludne inženir Wala-chowski v spremstvu stotnika Bromsa dva-

Edino le Bianca je še verovala v ne-dolžnost svojega zaročenca.

— Prisegam ti pri spominu na mojega ubozege očeta — ji je bil dejal. — A meni ni mar sodba družih ljudi! Mar mi je le tvoja sodba, ki nepreklicno odloči o moji bodočnosti. Veruješ mojim besedam, Bianca? Pomisli! Prisegel sem ti pri spominu na onega, ki mi je dal življenje!

In Bianca mu je verovala. In tako sta si bila prisegla, da poča-kata, da čas, če že ne popolnoma, pa vsaj deloma izbrše iz spomina ta dogodek; prisegla sta si bila, da počakata, dokler se bo on smel vrniti v Italijo in da se potem združita za vedno vzlic vsemu in vsem in odideta vživat svojo srečo v kak samotni kraj, daleč od insultov tega podlega sveta.

Bianca je bila ostala zvesta svoji pri-segi in je številne prošice, ki so se o gla-šali drug za drugim, zavračala energično in odločno. Večkrat je moral oče, razljučen po taki trmi, poseči vmes in je skušal uvelja-

krat dvignil v zrak z Farmanovim zrako-plovom, pripadajočim vojaški upravi. Oba poleta sta se posrečila, prvi je trajal 25, drugi 11 minut.

Nezgode v francoski vojni mornarici.

TOULON 17. Na strelnem vežbanju o torpedi je oklopnjača „Republique“ s strelom zadela pod vodno črto oklopnjačo „Republi-que“ in jej napravila malo luknjo.

TOULON 17. Torpedovka št. 132 je vsled nevrementa obšla pri otoku Porque-rolles na suhem in se je precej poškodovala. En remorker je odplul na pomoč.

Povodenj v Franciji. — Pomoč oškodovanim.

PARIZ 17. Ministerski svet je odobrila zakonski načrt, zadevajoč posojila in pod-pore po povodnji oškodovanim trgovcem, obrtnikom in hišnim posestnikom.

Srbski princ Gjorgje.

BELIGRAD 17. V nekem poluradnem komuniqueju se izjavlja, da list „Reforma“ ni v nikaki zvezi s princem Gjorgjem, temveč, da princ je izrazil željo, naj bi ga list ne jemal v zaščito.

Dr Cook v Cilu?

ST. JAGO DE CHILE 17. Nekega tu-kaj bivajočega moža, ki se imenuje Graig smatrajo ljudje, ki poznajo Cooka, odločno za dr. Cooka, vzlic temu, da Graig to taji. Ljudje hočejo prepoznati Cooka in njegovo ženo tudi po fotografijah, ki so jih prinesli časniki.

Dunaj, 17. Trgovinski minister dr. Weiskirchner je dospel semkaj iz Trsta.

Opava 17. V minoli noči je na postaji Erbersdorf neka lokomotiva trčila skupaj z vlakom Würbentalske železnice. En sluga postaje je bil težko, en železniški uslužbenec in dva poštna uslužbenca so bili pa lahko ranjeni.

Bilancia delovanja dežel. zbora goriškega - Popolen polom!!

V seji deželnega zbora goriškega dne 14. t. m. se je zgodilo nekaj, ki je preka-rakteristično za razmere, ki so se razvile pod egido Pajer-Gregorčičeve zveze. Dogo-dek, ki nam je na mislih, bi bil menda ne-možen v vsaki drugi parlamentarni korpo-raciji.

Faiduttijev pristaš, posl. Gasser je pre-dlagal, da se izvoli stalno finančno komisijo poleg deželnega odbora, ki naj bi za časa, ko deželni zbor ne zboruje, kontrolirala vse finančno poslovanje deželnega odbora in deželnih gospodarskih uradov. Posl. Gasser je ob enem predložil tudi tozadeven zakon-ski načrt. Isti poslanec je nadalje predlagal, da se izvoli posebna stalna komisija, ki naj proučava pomanjkljivosti sedanjega volilnega reda. Oba ta dva predloga je deželni zbor vsprejel!

Sedaj pa čujte ljudje božji! Isti italijan-ski liberalni in slovenski klerikalni poslanci, ki so rečenim predlogoma pritrdili, so v isti seji izvolitev komisije preprečili, s tem, da so oddali prazne glasovnice.

To ni več parlamentarno delovanje, ampak komedija, ki si jo dovoljuje Gregor-

V protest proti napadu ljubljanskega lista „Slovenec“ na dr. „sv. Cirila in Metoda“, se vpišite vsi v isto ali pa darujte vsak po svoji moči.

viti svojo očetovsko oblast; več nego en-krat so morali znanci, prijatelji in sorodniki vporabljeni svojo zgornost, da so dajali dobre nasvete; a vse je bilo bob ob steno. Bianca je imela eno samo besedo, in tej že zastavljeni besedi bi se ona ne bila izne-verila, niti če bi bil sam Ožbalt prišel jej povedat, da je on v resnici oni tat in pu-stolovec, kakor so ga bili opisali časniki.

Vse drugo, nego morbozen in neumen sentimentalizem, je bila njena ljubav; to je bila iz onih globokih, resničnih ljubavi, ki se protivijo času in usodi, onih ljubavi, ki ostajajo vedno enake tudi pod najgroznejšimi udarci usode, ki človeka uničujejo in ki puščajo ob poti mučnega življenja odsev bolesterne svetlobe, ki se na skrajni točki smrti razširja celo preko groba. Spoznati in razumeti tako globoko in tako sveto ljubav, ni možno vzem na tem svetu. Za to treba posebne, izbrane duše, ki ni še nikdar, niti naslikane videla vmazanosti onega blata, ki do skoraj neizmerne višine pokriva vso lestvo današnje družabne lestve.

(Pride še.)

čič-Pajerjeva zveza v tem deželnem zboru. Če malce razmislišmo o vzroku take spremembe v mnenju v eni in isti seji, pridemo pač kmalu do pojasnila. Gospoda Gregorčič in Pajer sta se bržkone ustrašila prejšnjega lastnega sklepa. Prišlo jima je kar naenkrat do zavesti, da bi moglo postati malce neprijetno, ako bi mogel kdo kontrolirati delovanje deželnega odbora — kjer sta si gospoda Gregorčič in Pajer vse tako po domače priredila — in da bi tudi vsaka eventualna sprememba deželnega volilnega reda mogla le škodovati tej koaliciji.

Na vsak način pa je dejstvo, da so obojni tako lepo soglasno oddali prazne glasovnice, eklatantno dokaz o najlepšem sporazumljenju mej Gregorčičem in Pajerjem, ki ima na sebi vse znake — *trdno sklenjene zveze*.

* * *

Te dni je zborovalo v Gorici „svobodno društvo zdravnikov“, ki se je obširno bavilo z zdravstvenimi vprašanji v naši deželi.

Iz tozadevnega poročila posnemljeno sledeče zanimivosti:

Društveni predsednik dr. Fabbrovich je najprej sporočil, da je deželni zbor goriški zavrnil peticijo, ki je zahtevala odpomoči v raznih zdravstvenih vprašanjih, ki se nujno tičejo naše dežele. Dr. Pontoni je predvsem navedel vzroke, ki so narekovali, da se je zdravniško društvo obrnilo z omenjeno peticijo na deželni zbor. Dokazoval je na podlagi spisov, kako *lahkomišljeno in površno se bavi deželna uprava z zdravstvenimi stvarmi vitalnega pomena. Omenjal je uradne podatke, ki dokazujejo, kakih nerednostij, kakega strahovanja, in zvrčanja dejstev se je deželna uprava posluževala samo da je končno dosegla svoj cilj z zgradbo take deželne narišnice, kakor je bila znanim mogotcem po godu.*

Naravno je, da je moral tak sistem privedi našo deželo v zdravstvenem oziru na rob propada.

Dejstvo je, da je naša dežela edina v vsej monarhiji, ki še nima zdravstvenega zakona. Nimamo celo niti zdravstvenega poročevalca. Prav ničesar se ni storilo za ustanovitev porodnišnice, ničesar za zane-marjene in zapuščene otroke, ničesar proti tuberkulozi, prav malo proti malariji in pelagiji. Uprav žalostne so razmere v bolnišnicah, še bolj obupne v onih, kjer so shranjeni umobolni. Nad 200 takih revežev je zaprtih v pravcatem in nečloveškem zaporu, drugih 120 je shranjenih proti dragemu plačilu v raznih narišnicah italjskega kraljevstva.

Že nad dve leti trosi deželni odbor goriški za vzdrževanje nove narišnice, ki pa še vedno ni otvorjena.

Ne ravnatelj, ne zdravniki niso še imenovani; le-ti bodi itak rabili nekaj mesecev, predno bodo utegnili izučiti potrebno število sposobnih strežajev.

Bode pa tudi v tej narišnici zadostne množine vode? To je uganjka! Ob vseh teh neprilikih, dvomih in uganjkah, kedaj bo možno otvoriti ta zavod in koliko časa še bodo morali nesrečneži in njih družine čakati odpomoči? Nemalo je prikazni v našem upravnem stroju, ki silijo do prepričanja, da gotovi slučajji bi se ne bili pojavili nikdar, ako ne bi bilo naše politično ozračje tako okuženo.

Bolezen, na kateri boleha to ozračje, je dr. Pontoni že pred letom krstil z imenom „*upravna nemoralnost*“. Dr. Pontoni je povdarjal, da bi bilo društvo zdravnikov poklicano, da z energičnim nastopom in delovanjem odpomore vsem nedostatkom. Izrazil je željo, naj bi društvo razvijalo svoj program na širši podlagi, kakor to zahtevata socijalna higijena in velik napredek v zdravstvenih vedah. Ni treba zgubljati se v formalnostih in paragrafi.

Končno je predlagal ostro a dostojno pritožbo proti odklonitvi omenjene peticije od strani deželnega zbora. Ta predlog je bil vsprejet enoglasno.

Na to se je vnela ostra debata o vprašanju, ali se naj petoguje društvo predvsem le za materijalne koristi zdravniške kaste, ali naj mu bo dolžnost nastopati v velikem obsegu v vseh vprašanjih, ki so direktno ali indirektno v zvezi z zdravstveno stroko. Ker društveni pravilnik v tem oziru ne obsega kakih podrobnih določil, so sklenili takojšnjo spopolnitev in spremembo društvenega pravilnika.

Telega važnega posvetovanja se je udeležilo veliko število zdravnikov iz mesta in dežele.

* * *

250 toček v eni seji! Na takov rekord gotovo noben drugi parlament na vsem božjem svetu niti v sanjah ni mislil nikdar, kakor ga je dosegel goriški deželni zbor v seji dne 16. t. m. in s tem postal — karikatura upravne in zakonodajne korporacije. Kakor da je ta zbornica — mašina, ki se mehanično vrti in melje, naj bo dobro ali slabo. Kakor kakov avtomat so samo v tej seji vsprejeli vrsto zakonskih načrtov, katerih potreščina gre nad milijon. Kakor kakov avtomat so dovolili, da se v pokritje primanjkljaja porabi blagajniške preostanke, in kar manjka, naj se pokrije s kreditno operacijo, to je: *najme se nov dolg v znesku 600.000 Kr.* Človek se prijemlje za glavo in se vprašuje: ali so ti ljudje ob pamet, ali so — brez vesti?! Ali res nič

ne mislijo na posledice, ki morajo nastopiti po takem brezglavem gospodarstvu?! Ali nič ne pomislijo, koliko bodo požirale obresti od tega novega dolga?! S čem hočejo potem zadoščati tekočim potrebam dežele?! Stali bodo pred alternativno: ali ne bodo mogli izvršiti, kar so sklenili, ali pa bodo zopet morali pošeči po zopetnem zvišanju itak že horendnih deželnih doklad, s katerimi dežela goriška že davno briljira poleg drugih avstrijskih kronovin.

Le dvojno si moremo misliti: ali nimajo gospoda slovenski poslanci v deželnem zboru goriškem niti najprimitivnejših pojmov o racionalnem deželnem gospodarstvu, ali pa jih je zveza s Pajerjem tako usuznjala, da sploh nimajo druge svobode več, nego svobodo — slepega izvajanja Pajerjevih diktatov!

Pa saj so gospodje v deželnem odboru sami priznali v svojem obrazloženju, da je gospodarski položaj dežele — **obupen**.

* * *

Krono svojemu delovanju so pa slovenski poslanci v deželnem zboru goriškem postavili v seji dne 16. t. m. ob vseučiliškem vprašanju. To je naš najvišji postulat — postulat vsega naroda. V borbi za dosego tega postulata izginja med nami vsako diferenciranje po strankah in vsaka razlika v političnem mišljenju.

Znano je, da smo se mi Tržačani — in v tem pogledu gre menda nam prva beseda — prvotno brezpogojno izrekli proti Trstu kakor sedežu italijanskega vseučilišča. Na to odklanjajoče stališče so nas silili veletetni politični in narodni razlogi.

Pozneje, v dolgi vroči borbi, smo postali nekoliko mehkeji in bi bili morda pripravljivi privoliti v Trst, kakor sedež italijanskega vseučilišča, pod dvojnimi pogoji: *da dobe tržaški Slovenci primerno visoke kompenzacije na šolskem polju in da se določi junktim med italijansko univerzo v Trstu in slovensko v Ljubljani.*

Ali slovenska delegacija na Dunaju je sklenila drugače in mi smo se — ker smatramo ob tem vprašanju brezpogojno disciplino v vrhno dolžnost — brez vsacega prigovora pokorili njenemu sklepu. **Na predlog poslanca dr. Ivana Sušteršiča je slovenska delegacija postavila princip, da italijansko vseučilišče ne sme priti v Trst pod nobenimi pogoji, a glede katerega drugega italijanskega kraja se zahteva junktim z ustanovitvijo slovenskega vseučilišča v Ljubljani!!**

Do danes smo menili, da mora biti ta sklep naše delegacije na Dunaju obvezen za slovensko javnost in da se mu — z ozirom na neizmerno važnost stvari — moramo pokoriti vsi brez prigovora!

Slovenski poslanci v deželnem zboru goriškem pa so se v rečeni seji jednostavno poživžgali na ta sklep in so složno s Pajerjem glasovali za vstanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu brez nikakih kompenzacij za tržaške Slovence na šolskem polju! V varovanje slovenskega stališča je imel poslanec Berbuč — Bog mu odpusti ta narodni greh, zavedna slovenska javnost mu ga ne bo mogla nikoli! — le besedico „čimprej“ (ali „takoj“) za ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani! S to brezpomembno frazo so gospoda „za-stopniki“ slovenskega naroda v deželnem zboru goriškem pomerili svojo vest radi svojega izneverjenja splošno vsprejetemu slovenskemu principu, svojega zavratnega atentata na pozicijo tržaškega Sloventva in brezvestnega in ciničnega kršenja discipline ob življenjskem vprašanju vseskupnega naroda!!

Rekli smo, da je tisti „čimprej“, ali „takoj“ le brezpremembna fraza. Vlada bo mogla — sklicevaje se na enoglasni sklep v deželnem zboru goriškem — res takoj vstanoviti italijansko vseučilišče v Trstu, dočim si bo glede slovenskega vseučilišča v Ljubljani poljubno tolmačila tisti „čimprej“. Saj nas uče žalostne vsakdanje skušnje, kako ne hiti vlada, če jo parlament pozivlja, naj čimprej izvrši nekaj, kar njej ni po volji.

Ako ta čin kršenja discipline in slovenske solidarnosti, ta čin nezvestobe nasproti narodni stvari, ta čin upora proti sklepom slovenske delegacije, ta čin — da rečemo sumarično — **narodnega izdajstva goriških slov. poslancev je tem boj kričeč, ker njihov vodja sedi na Dunaju v klubu, ki mu predseduje isti dr. Sušteršič, ki je formuliral in predlagal sklep, katerega so sedaj goriški poslanci tako brezvestno pogazili!!**

In vendar si ne moremo misliti, da so ti ljudje res brez vsacega narodnega čuta. Njihovo izdajstvo si moremo tolmačiti s tem, da so obnemogli pod prokletstvom nesrečne zveze s Pajerjem. Tako globoko so padli v suženjstvo, da tej zvezi na ljubo morajo pozabljati na vsako solidarnost se svojim narodom in celo tudi se svojimi političnimi somišljeniki v drugih deželah.

Porušenje takih politikov je postalo v neizogibno in splošno narodno potrebo!

Kako je postal dr. Nagl pomožni škof dunajski?

Pariški „Tems“ ima iz baje jako dobrega vira, poročilo o dogodkih, ki so se

odigrali pred imenovanjem dr. Nagla koadjutorjem dunajskega škofa.

Glasom omenjenega poročila je pisal papež v juliju m. l. cesarju Fran Josipu pismo v katerem je predlagal, da bi se imenovalo dr. Gruschi radi njegove visoke starosti koadjutorja v osebi dr. Nagla. To pismo je papež baje pisal iz dveh razlogov: Prvi radi pritožb češke duhovščine, da se upravlja dunajsko nadškofijo v protičeškem duhu in drugi radi neke ovadbe od skrajno nestrpne krščansko-socijalne strani. Na Dunaju da obstoji nekaj nadzorovalen odbor, ki poroča v Rim o mišljenju in čustvih najodličnejših članov avstrijske družbe.

Cesar je odgovoril papežu še-le v oktobru. 14. okt. je dobil kardinal dr. Gruscha od papeža pismo, v katerem mu se je dokazovalo potrebo koadjutorja. O Naglu v pismu ni bil govora. Med tem se je dr. Marschal zameril kardinalu Mery del Val-u, ker ni dovolil, da bi se denar, ki je bil namenjen za misijone, poslalo v Francijo, kjer je katoliški propagandi manjkalo denarja. Dalje se je dr. Marschal zameril Vatikanu, ker se je svoj čas pridružil kardinalu dr. Gruschi, ker ni hotel podpirati monsignora Frühwirta, ki je bil poslan na Dunaj v svrhu, da bi reformiral avgušinski red, tako da je moral zapustiti Dunaj, ne da bi bil kaj odpravil. Tudi da se očita dr. Marschalu, da je pokazal premalo energije proti modernističnim tendencam. Baje zameril se je Vatikanu, tudi ker se je upiral buli „Ne temere“, kjer se je šlo za novo ureditev nekih določb kanoničnega prava glede zakona.

Dr. Gruscha se je dva meseca upiral proti dr. Naglu. Konečno ga je cesar v dveh avdijskih pregovorih, da se je udal in privolil v imenovanje dr. Nagla potem, ko je molil tri dni.

Veliki nemiri na Pruskem.

Po vseh pruskih mestih se je pričelo veliko gibanje proti načrtu volilne reforme, kakor ga je predložila vlada za pruski deželni zbor. Povsod se vršijo velike demonstracije in nemiri, ljudstvo odločno zahteva, da vladni načrt ne sme postati zakon.

V Neumünstru je prišlo do hudih spopadov s policijo, ki je morala potegniti sablje, a ni mogla nič opraviti. Prišla je na pomoč kompanija vojakov, ki je množico razgnala z bajoneti, pri čemer je bilo ranjenih 60 oseb več ali manje težko. Aretovanih je bilo 30 oseb.

Kakor se poroča, izbruhne v soboto po vsem Pruskem generalni štrajk, tako, da se je bati novih nemirov.

Finski deželni zbor.

Glasom neke brzozavke iz Helsingforsa bo novi finski deželni zbor, kakor je sedaj konečno ugotovljeno, obstajal iz 42 Starofincev, 28 Mladofincev, 25 Švedov, 86 socijalnih demokratov, 17 agrarcev in enega krščanskega delavca. Izvoljenih je bilo v deželni zbor tudi 15 žensk (v Finski imajo tudi ženske aktivno in pasivno volilno pravico); mej temi je devet socialistinj. Skupno je bilo oddanih 789.633 glasov.

PETROGRAD 16. Finski deželni zbor bo odprt dne 1. marca.

Svoboda v Rusiji.

Iz Petrograda poročajo, da je minister-ski predsednik Stolipin razposlal na vse oblasti odredbe, s katerimi se prepoveduje ustanovljanje šol in knjižnic z imenom Tolstega.

Ruska birokracija je storila s tem zopet protikulturn čin, naperjen proti starču v Jasni Poljani, ki se vse svoje življenje trudi, da bi z ustanavljanjem šol in drugih kulturnih institucij povzdignil izobrazbo svojih rojakov.

Ta odredba je prava birokratično-ruska odredba, ki dokazuje, da absolutizem še ni izgubil in da bo treba še hudih bojev, predno zmagata svoboda in demokratizem.

Ruska birokracija je tudi s tem svojim činom pokazala pred vsem kulturnim svetom svojo nagoto.

Dnevne vesti.

Mestni svet je imel sinoči tajno sejo. Potrdilo se je neke pogodbe s tramvajsko družbo in izvršilo več imenovanj v mestni službi.

Pomorska oblast v Trstu. Minister za trgovino dr. Weiskircher je dne 14. t. m. inspical to oblast. Tem povodom je priobčil temeljne poteze, po katerih naj se reorganizira pomorska oblast v Trstu:

Ta oblast ni samo upravna oblast, ampak služi naj osebnim maritimskim svrham. Zato potrebuje maritimske spopolnjenja, da bo zadoščala svojim strokovnim nalogom. V zadnjih štirih desetletjih, ki tvorijo dobo največjega razvoja in največjega napredka v maritimni tehniki, so se posli pomorske oblasti pomnožili, razširili in razrastli tako, da pomorska oblast v sedanjih svoji sestavi ni več dorasla nerazmerno pomnoženim zahtevam.

Nameruje se torej, primerno trem glavnim službenim ponogam podanim na polju delovanja pomorske oblasti, zasnovanje treh glavnih poslovnih skupin: upravnega oddelka, maritimskega oddelka in gradbenega oddelka. S tem naj se tudi mnogostransko obremenjeni predsednik razbremeni. Del vodstvenih

poslov naj prevzamejo voditelji onih treh sekcij; pa tudi predstojniki departementov bodo pooblašteni za samostojno poslovanje v največi meri. Poleg koncentracije strokovne službe se ima doseči tudi jednostavnejše razvijanje poslovanja in hitreje reševanje podrobnih agend.

Gotove panoge službe, ki so v novejem času zadobile velik obseg vsled povečane zahteve po uravnavi pomorske službe od strani države, vsled plovitbenih subvencij, kakor tudi po povzdigi pristaniškega stavbarstva in pomorske razsvetljave, zahtevajo ustanovitev novih oddelkov na pomorski oblasti. Tako se imajo obstoječim oddelkom pridružiti, oziroma iz njih ustanoviti: pomorski inšpektorat, pomorsko-tehnični departement, vladni komisariat in stavbena uprava. Izvedenje te reorganizacije se ima izvršiti sukcesivno in po sredstvih, ki bodo na razpolago.

Škof dr. Nagl se je včeraj podal na Dunaj, vendar se še povrne v Trst ter se še-le čez par tednov definitivno preseli na Dunaj.

Po tragediji v Sesljanu. To je gotovo pretresljiva tragedija, ako je človeška mati stavljena pod obtožbo in odvedena v zapore radi uprav zverinskega zločina na sadu svojega lastnega telesa. Naš list je — v nasprotstvu z velikim delom tudi slovenske javnosti — s polnim prepričanjem zastopal mnenje, da so vsi indiciji, ki naj bi podkrepili težko obtožbo, popolnoma nezadostni in neveljavni. Naš list je bil edini, ki je nujno in dosledno svaril pred vsakim prenanjenjem v sodbi in je navel v svarilo tudi analogni slučaj, dogodivši se pred nekoliko leti na Štajerskem, ko bi se bilo kmalu izvršilo justično umorstvo nad dvema osebama, ki sta bili — nedolžni.

V tem večje zadoščanje nam je, da je vspeh preiskave le nekoliko dnij pokazal, da smo imeli prav. Oba osumljenca sta že izpuščena na svobodo. Včeraj smo od nesrečne Franciške Leban prejeli pismo polno izrazov hvalečnosti, ker smo se tako potrudili — kakor pravi — za zmago pravice in rešitev njene časti in njenega dobrega imena. Le nekaj žali ubogo ženo — to namreč, da ne more doznati imena *ovaditelja!*

Popravek. — V včerajšnji notico na adresu Celjskega „Narodnega dnevnika“ se je vrnilo par neljubih tiskovnih pomot.

Treji odstavek v 2 koloni se mora glasi: Čemur se pa moramo najodločneje upreti, je mnenje, da bi morali opustiti vsako „*prepričanje*“ (in ne „*prepričanje*“), da je početje „*Slovenčev*“ nenarodno. In v naslednjem odstavku treba čitati: „*Drugo vprašanje pa je*, da-li bi koristili slovenski stvari, ako bi ravnali po tem (Dnevnikovem“) nasvetu?“

Opereta Mamzelle Nitouche (Santarella), ki je pri primjeri dosegla velik uspeh, se na splošno zahtevanje ponovi v nedeljo 20. t. m. ob 3.30 uri popoldne. Iz splošnega povpraševanja, kedaj da se opereta ponovi, je razvidno, da je ista izredno ugajala.

Opozarjamo, da je veliko povpraševanje po sedežih in je že več lož razprodanih, zato naj si vsi pravočasno preskrbe tudi vstopnice, ker bo gotovo pri blagajni velik naval. Vstopnice, sedeži in lože so v predprodaji pri vratarici „Nar. doma“ in pri N. D. O. za organizirane delavce.

I. redni občni zbor „Primorske Solske župe“ se bo vršil v nedeljo dne 27. svečana t. l. v Gorici ob 10. uri popoldne v prostorih hotela „Pri zlatem jellenu“.

Dnevni red: 1. Nagovor staroste; 2. poročilo načelnika; 3. poročilo tajnika; 4. poročilo blagajnika; 5. določitev župnega prispevka za leto 1910; 6. predlog župnega vadičjskega zbora o osnovanju fonda za podporo vadičjem; 7. volitve: a) staroste, b) 1. podstaroste, c) 2. podstaroste, d) načelnika, e) tajnika, f) blagajnika, g) 3 pregledovalcev računov, h) 5 članov v izobraževalni odsek; 8. slučajnosti.

V odgovor „Slovencu“

radi napada na našo šolsko družbo.

— V odgovor na nesramni članek „Slovenčev“ darujeta naši prekoristni družbi sv. Cirila in Metoda 2 K Boleslava in Stanko Kompare, nadapolna in vneta malička slovenska. — Denar hrani uprava.

— V protest proti napadu v „Slovencu“ na našo šolsko družbo nabrali člani društva „Vesela“ v Šklednju povodom občnega zbora 7 K 46 stot. Na poznejši pevski zabavi zložilo občinstvo v isti namen 14 K za otroški vrtec dr. sv. C. in M. v Šklednju.

Tržaška mala kronika.

Nasilen uzmovič. Ivan Zero, 28-letni težak iz Izole, je bil v neki gostilni v ulici Capitelli aretiran, ker je železničarju Smelezer vkradel novčarko. Ko ga je redar odvedel, ga je lopov ozmejal in se nasilno postavil po robu.

Vedno regni koli. V gostilni „Alle tre rose“ na trgu S. Caterina je bil predvčerajšnjim aretiran bivši mehanik in sedanji trgovski komi Edvard Vicentini, star 23 let, iz Rima, ki je ljubimkoval z natakario onega lokala in je prav po regnikolski navadi zahteval od nje, naj ga vzdržuje. Včeraj jo je naklestil in jej žugal z nožem v roki.

da jo za vedno pokvari, češ, ker da noče nič več vedeti o njem. Regnikola, ki je še le drugi mesec v Trstu, so aretirali.

Okraden pismonoša. V sredo ob 7. uri zvečer je neznan uzmovič iz stanovanja vkradel pismonošo M. Grgiču, stanujočemu na Vrdeci št. 860, njegovo uradno uniformo v vrednosti 40 K.

Koledar in vreme. — Danes: Kvaterni petek. — Jutri: Kvaterna sobota.

Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 11° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma jasno, semterja megleno. Zmerni vetrovi. — Temperatura malo spremenjena. V začetku še lepo, potem motno.

Naše gledališče.

V nedeljo zvečer vprizori naše gledališče delo iz domačega slovstva, dramatizacijo, prirejeno po Ignacu Borštniku, po romanu dr. Tavčarja

„OTOK IN STRUGA“.

Najboljši slovenski igralec je dramaturg iz prelesto romantično delo najboljšega slovenskega novelista. Zato je ta igra tudi jako uspešna v Ljubljani. Tudi pri nas — saj skok v romantiko je vedno prijeten — doseže gotovo svoj uspeh. Ozirom na to, da gre za domače delo, nadejamo se ob enem obilne vdeležbe.

Gostoval bo g. Danilo.

Društvene vesti.

Tržaško kolesarsko društvo „Balkan“ naznanja svojim gg. članom, da se vrši v nedeljo, dne 20. t. m. ob 2. uri pop. v prostorih bratskega tržaškega podpor. in bral. društva (via Stadion 19.) **III. redni občni zbor** ob običajnem dnevnem redu. K obilni udeležbi uljudno vabi Odbor.

Čitalnica pri sv. Jakobu — opozarja gg. pevce in igralce na glavno vajo za opereto „Mamzelle Nitouche“, ki se vrši dne 20. t. m. ob 8. uri zvečer v gledal. dvorani „Nar. doma“.

Trgovsko-izobraževalno društvo ima danes jako važno sejo. Prosi se gg. odbornike in namestnike, da se je gotovo vdeležijo. Podpredsednik.

Pevsko društvo „Vesila“ v Škedenju. Na 21-letnem rednem občnem zboru, ki se je vršil v nedeljo dne 13. t. m. izvoljeni so bili v načelnštvo sledeči gospodje: Godina Ivan (Kudrič), predsednik; Šuman Franjo, podpredsednik; Godina Silvester (Ban), tajnik; Flego Ivan (Mezo), blagajnik. Odborniki: Godina Josip (Fujo), Šancin Josip (Gapa) in Zorn Anton. Namestniki: Šancin (Cjuk), Ota Franjo in Purič Dragotin.

Po občnem zboru se je vršila pevska zabava v gostilni „Gospodarskega društva“, na kateri je bilo mnogo gostov in prijateljev petja. Društvo „Vesila“ pelo je krasne moške zборе, da je bilo med „Vesilo“ in drugimi rodoljubi mnogo veselja in zabave. Ali ljudstvo se ni zadovoljilo samo s petjem, ampak zadoščanje je hotelo imeti tudi stem, da je nabiralo darove v protest proti „Slovenčevemu“ napadu na našo prekornostno šolsko družbo.

Srčna hvala vsem darovateljem, kakor tudi onim, ki so pevce „Vesile“ pogostili s čašo vina. Odbor.

Nar. del. organizacija.

Debatni tečaj, ki je bil napovedan v „Edinosti“ za nedeljo, dne 20. t. m., se vsled protestnega shoda vrši v ponedeljek, dne 21. t. m. ob 8. zvečer.

— **Združena skupina sv. Marka in „Strudolfa“.** Podpisani uljudno vabim tem potom vse tovariše odbornike in njih namestnike v soboto 19. t. m. ob 7 in pol uri zvečer v prostore N. D. O. (Campo S. Giacomo) št. 5, I. na jako važno posvetovanje. Zato prosim, naj nihče tovarišev ne izostane. Predsednik: Rudolf Pregarc.

DAROVI.

Povodom smrti svojega soproga daruje v dobrodelne namene gospa Ana Dobida K 200 in sicer po 20 K: družbi sv. Cirila in Metodja, zavodu sv. Nikolaja, zavodu sv. Jožefa in dijaškemu podpornemu društvu v Trstu; podpornemu društvu visokošolcev v Gradcu, Pragi in na Dunaju, dijaški kuhinji v Celju in Kranju ter č. šolskim sestram v Celju za revne otroke.

Vesti iz Goriške.

Nova občutna davščina v prilog goriškega mesta. Potom deželnega zakona, ki ga je potrdil deželni zbor je obljubljen goriškim davkoplačevalcem novoletno darilo za l. 1911 v obliki občutne davščine na najemnine, ki naj podpre obupne finance našega magistrata.

Goriški občini se dovoljuje namreč, da uvede v delno založbo svojih potrebščin odstotno davščino na realne ali figurativne najemnine za dobo 15 let!

Najemnine do 200 kron bodo popolnoma oproščene te davščine; mera davščine za najemnine od 201 do 300 K na leto je določena s 3%, in za najemnine, presegajoče znesek letnih 300 K, s 5%, čiste najemnine.

Ta davščina zadene vse tiste, ki imajo stanovanja ali druge hišni najmarini podvržene prostore, vstevši tiste, ki so začasno oproščeni tega davka, brez razločka, ali so lastniki ali stanovalci. Ti zadnji bodo morali plačevati dotične zneske lastniku zavzete prostora, ali onemu, ki ga nadomešča; obrtniška, trgovska ali gledališka podjetja in vsakovrstna društva, zavzemajoča svoje prostore, so podvržena tej davščini na enak način, kakor lastniki hiš za prostore, ki jih zavzemajo.

Proste te davščine so figurativne ali realne najemščine od poslopij, ki so lastnina erarja, dežele ali občine, ali ki so jih erar, dežela ali občine najele, za kolikor služijo ta poslopja v svrhe javne službe kakor uradi, humanitarni in dobrodelni zavodi, javne šole, vojašnice itd., zraven tega humanitarni zavodi n. pr. učni, odgojevalni zavodi, zdravilnice, za kolikor niso ustanovljene v dobičarske namene.

Lastniki ali tisti, ki jih nadomeščajo, odgovarjajo mestni blagajni za plačilo davščine a imajo regresno pravico napram najemniku.

To davščino je odmerjati na podlagi napovedbe, ki služi davčnemu oblastvu v odmerjenje erarskega davka.

Lastniki tej davščini podvrženih poslopij ali tisti, ki jih nadomeščajo, morajo opraviti plačilo občinski blagajni v postecipatnih trimesečnih obrokih. V vseh tistih slučajih, v katerih se je dosegel delen ali popoln odbitek hišne najmarine, sme se zahtevati primeren odbitek.

O zamudi plačila davščine se računajo 5 odstotne obresti, in če ostane plačilni opomin brez uspeha, potrja se davščina po politični izvršbi.

Podrobna določila o izvrševanju tega zakona izda ukazoma namestništvo dogovorno z deželnim odborom. Utoke proti odločbam, ki jih izda mestno županstvo na podlagi tega zakona, je podati občinskemu starešinstvu v 30 dneh od dneva vročbe dotične odločbe. Proti rzsodilu starešinstva se mora v enakem roku podati priziv dežel. odboru kakor zadnji stopinji.

Ta davščina se bo pobirala že od 1. januarja 1911. naprej. Kako se bo pobirala ta davščina, v tem sklepa starešinstvo potom posebnega pravilnika.

Naše mnenje je to, da je ta zakon za nižje in srednje sloje naravnost oduševski in bi se morali ti sloji strniti v protest, da se prepreči sankcija. — Kakor smo že enkrat omenili na tem mestu, so najemnine stanovanj v Gorici že danes tako visoke, da jih jih nižji in srednji sloji komaj zmagujejo. — Čudno le, da se je našel deželni zbor, ki je potrdil tak zakon, ki očitno nima drugega namena nego odložiti vsaj za nekaj časa neizogibni bankerot goriškega mesta.

DVORANA ZA SODBENE DRAŽBE
ulica Sanità 23-25 pritihoje.

Dražba ki se bo vršila v soboto 19. t. m. od 9—12 predp.

Več parov novih čevljev za gospode, gospe in otroke iz črnega, rumenega in belega usnja. Umivalnik z mramorjem in zrcalom za dve osebi. Ura z peresom, nočne omarice slike.

MALA POŠTA.

Znesek Kron 24.—, nabran za Žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija, hrani uprava Edinosti.

Prometna bolestnička blagajna
za civilno radništvo c. k. ratne mernarice
u Puli.

Razpis natječaja.

Najkašnje 1. julija 1910 popuniti se se usljed umnoženja lječničkih mjesta kod gornje bolestničke blagajne

: mjesto Jednog (četvrtog) lječnika :

S tim mjestom skopčani su godišnji dohodci od 5520 kruna (plaća i ujedno paušal za kola za grad Pulu).

Molbe imaju se uručiti najdalje do 1. aprila 1910 u uredovne prostorije, Pula, via Fondaco br. 11.

Za potanje uvjete pogledaj: „Österr. Sanitätswesen, Arztexammerblatt Wien“ i. t. d.

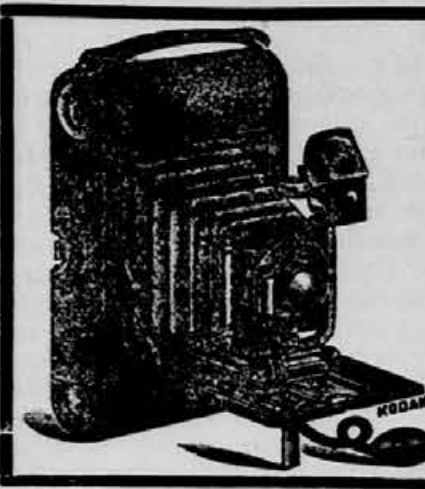
I ti se mogu dobiti u spomenutim uredovnim prostorijama.

PULA, 17. febrara 1910.

PREDSTOJNIŠTVO.

Priporočamo našim gospodinjam pravi **FRANCKOY**: kavni pridelek iz zagrebske tovarne.

4. Roga 11, T. 122, 60 L V.

Velika zaloga fotograf. aparatov s pritklinami

Rodolfo Buffa

optik, Trst, Corso štev. 2.

Bogat izbor Kodakovih aparatov in vseh izdelkov znane družbe „Eastman KODAK“. Aparati Zeiss. Goerr, Huttig, Erasmann, Krügener, Busch, Mackenstein Ltd itd. Tvrdba sprejema vsa dela razvijanja fotografij, izdeluje in povečuje fotografske posnetke vestno in PO NIZKI CENI. CAMERA OSCURA na razpolago gg. kužentom. Navadni in prizmatški daljnogledi (Feldstecher) gledališki daljnogledi, naočniki baro- in termometri ter vsi opt. predmeti.

Plošče, Film in papir iz najboljših tovaren.

Veliki kinematograf BELVEDERE
TRST - ulica Belvedere 19 - TRST

TRI NOVOSTI! Od petka 18. do 21. februarja 1910: TRI NOVOSTI!

1) Potovanje v Abruce, krasna projekcija po naravi. 2) Lancelot in Helena, Velika zgod. drama. 3) Zopetna pridobitev tatu, zelo komično.

Prvi sedeži 40 st., II. 20 stot Otroci in vojaki 10 st. t

Mnenje gosp. prof. dra. F. Mühlina, Carigrad

zdravnika.

G. J. SERRAVALLO

Trst.

ŽELEZNATO KINA - VINO SERRAVALLO (Vino di China Ferruginoso Serravallo) je jako krepično zdravilo. Kot tako naj se toplotno priporoča malokrvnim in rekonvalescentom.

CARIGRAD, 29. novembra 1903.

Dr. MUEHLING.

zalogo pohištva Angelo Palma

TRST, ulica Giosuè Carducci 20, kjer najdete solid. blago po najnižih cenah.

Pri nakupovanju jedilnih, spalnih in prejemnih sob, posebne olajšave novoporočencem !!!

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedicij. podjetje Rudolf Exner, Trst

VIA DELLA STAZIONE štev. 17

Filijalke: v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

Poliljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse svetovne proge. Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v skro. v istina za to pripravljena suha skladišta.

EDINI TRŽAŠKI ZAVOD ZA ČISCENJE IN SHBANJEVANJE PREPROG „VACUM CLEANER“.

Absolvent trgovske šole z daljšo prakso želi premeniti mesto v kaki prodajalnici kot praktikant proti mali plači, da se izuri tudi v robozanstvu. Sprejme tudi kako drugo primerno službo. Naslov pove Edinost.

Poskusite FI-GOVO KAVO „Salutin“ ki je naj-finejši in najzdravejši kavni pridelek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah.

NOVO POGREBNO PODJETJE H. Stibiel in drug se je preselilo na Corso 49 (Piazza Goldoni)

z bogate opreme za vsakovrstni pogreb. in prodajalnice mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetlic perle, porcelana. — Velika zaloga

voščenih sveč

Prodaja na debelo in drobno.

Iz Tolmina. Tukajšnja ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda bo imela v nedeljo dne 20. t. v čitalniških prostorih svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

x Tatovi so ulomili v stanovanje. Jos. Nardino v Volčjdragi. Prišli so v stanovanje skozi okno, potem ko so razbili šipe. Odnesli so iz neke omare ves denar, okoli 700 K. Iz bližnje sobe pa so odnesli razne obleke in druge stvari v vrednosti 500 K. Na to so se podali v klet, kjer so ukradli dva bicikla. O tatovih ni sledi.

x V Gradiški so zaprli cigansko tolpo, ker je dokazano, da je kradla konje raznim izvoščekom.

Občni zbor zavarovalnice goveje živine v Povirju. V nedeljo, 13. t. m. po popoldanski službi božji je imelo tukajšnje vzajemno podporno društvo za zavarov. gov. živ. redni občni zbor, katerega se je vdeležilo gotovo nad dve tretjini udov. Navzoči so bili tudi nekateri neudje, ki so pazljivo sledili izvajanjem g. predsednika in poročilom tajnika in blagajnika.

Dvanajst društvenih let je minolo in društvo zre s ponosom lahko na svoje delovanje.

Udov ima ravno 100, zavarovane živine, je 256 glav v vrednosti 44.200 K; glede mesreč je bilo minolo leto zelo ugodno, ker je imelo društvo vseh stroškov 366 K 63 st.

V hranilnici ima 1897 K kapitala, obresti istega za 1909 so 85 K 35 st., skupno 1982 K 36 st. Gotovo lepa svota za naše skromne razmere.

Po zopetni izvolitvi starega načelstva, ogledov in nadzornikov, smo se razšli z nado, da bomo tudi v prihodnje napredovali.

Nikakor naj ne misli kdo, da hočem s temi vrsticami delati nekako reklamo za društvo; ne, svet naj izve, da tudi v tistem Povirju delamo za blagor občanov.

Na nas naj se vzhledujejo druge podobne zavarovalnice, ki niso v deželni zvezi, ter naj po Gregorčiču:

„Odpri srce, odpri roke,
Otiraj bratovske solze“,
delujejo za trpeče ljudstvo.

Ob sklepu ti kličem vrlo društvo: vivat, crescat, floreat tui v bodoče!! X.

Njiva se pogreznila. Pred par tedni je nastala blizu Zagorja t. j. med Grgarjem in Ravnico na posestvu Frana Miljavca jama, 8-10 m v obsegu in globoka kakih 20 m. Bila je polna vode. Sedaj se je ta jama še povečala. Kjer je jama, je bila prej rodovitna njiva. Znamenito je to, da se je svoj čas na istem posestvu blizu sedanje jame že napravila manjša jama, katero je pa posestnik zasul. To kaže, da mora biti ves svet pod Grgarjem votel in da je v teh votlinah vse polno vode. Vsako nedeljo prihaja vse polno radovednežev od blizu in daleč gledat ta čuden pojav pogreznjene njive.

Deželnozbornske dopolnilne volitve treh poslancev iz slovenskega veleposestva se bodo vršile dne 23. aprila in ne, kakor je bilo javljeno, 23. t. m.

Vesti iz Kranjske.

Umrli je včeraj župnik Ivan Demšar v St. Vidu pri Vipavi.

Ljubljanska društva so v minolem letu imela 94.784 členov, 20.877 več nego leta 1908. Vsa slovenska društva, ki tvorijo približno 82 od sto vseh društev, so imela 88.597 členov, na vsako društvo jih prihaja povprečno 422. Nemška društva so pa imela 6187 členov, vsako društvo torej po 140.

Razne vesti.

Novi škof v Djakovu. „Hrv. Dnevnik“ zatrjuje, da bo škofom v Djakovu imenovan odlični profesorja hrvatskoga sabora in vseučilišni profesor dr. Ante Bauer.

Reaktivirana bosta zagrebška sveučilišna profes. dr. a Manojlovič in dr. Surmin, ki sta bila odstavljena pod Rauchovo vlado.

Spomin žuželk. Važne podatke o spominu žuželk je napisal francoski raziskovalec Felix Plateau v novem zvezku „L'annéc psychologique“. Spomin na proslor in kraj pri kožekrilcih, k katerim spada tudi naša čebela, tolmači edino s tem, da pravi, da si zapomnijo živalice pot, katerega so preletele. Svoj panj najdejo čebele samo zato, ker spoznavajo okolico s tem, da letajo vedno dalje naokoli od svojega stanovanja. Pri tem se vedno vestno držijo prvih voljene smeri. Vsaka izpremena okolice jih spravi v veliko zadrego: če pomakneš potem, ko so delavke izletele, panj le za dva metra v stran, lahko opaziš, kako se bodo po povratku vsedle na mesto, kjer je prej panj stal, se tam zbirale, se brez sveta premikale, ne da bi našle panj, ki jim je takorekoč tik pred nosom. Če se posreči čebelam najti kako rastlino, ali pa celo nasebino, ki jim prija, potem se hodijo vsak dan gostit in nastajati; ali stari pot in bodi še tako po ovinkih in še tako dolg, preletijo vsaki dan iznova. Da imajo žuželke tudi časoven spomin, je že dognal Forel. Predlagal je včasih čebelam, ki jih je opazoval, sladkorja in glej, kmalu so se temu tako privadile, da so vsak dan prišle ob gotovi uri in čakale na gostijo. Plateau trdi, da se da morda ta spomin tolmačiti z zvezo med mislijo na pojedino in spominom na neko toploto in

svetlobo po dnevu. Zanimiva pa so dejstva, ki jih je našel ta Francoz, ko je preskušal žuželke, kako se spominjajo na dogodke. Vlovil je čmrlije, ki so ravno zbirali nektar in jih je podvrget bolestim operacijam. Ali komaj je katerega izpustil, pa je že zletel zopet na cvetke, pa bodi, da ga je še tolikokrat mučil. Plateau misli, da se čmrliji na dogodke sploh ne spominjajo.

Z bankovci zakuril. Nek kmet na Češkem je prodal na sejmu tri goveda in vtaknil bankovce z drugimi papirji v žep. Ko je prišel domov, se je mirno vlegel in pustil denar v žepu. Zjutraj je hotel njegov sin zakuriti in je iskal papirja za podžig. Oče mu je v polspanju in ker še od prejšnjega večera ni imel jasne glave, dejal da je v njegovem žepu dovolj papirja. Sin je zgrabil vse skupaj in zakuril. Se-le ko je videl plamen, se je očetu zabliskalo v glavi; planil je po koncu in hitel k peči, a rešil je le en košček stokronskega bankovca, ostalo — bilo je 800 K — je bilo že pepel.

Mali oglasi

Skladišče oglja na dobri poziciji — se proda. Obrniti se je v ulico Tintore Kazana Olimpo Petronio. 274

Na prodaj sta dve lepi zemljišči za zidanje hiš pri Sv. Ivanu. Dohod z dveh strani. Vsak kos je velik približno 140 sežnjev. Po K 12 — seženj. Naslov pove uprava Edinosti. 270

Išče se za gostilno voditelja s soprogo, ki je izkušena kuharica. Zmožna mora biti slovenskega, italijanskega in nemškega jezika. Dobikano-no mesto; karcija 500 kron. Kje? pove Inzeratni oddelk Edinosti. 268

Kuharica prve vrste, prevzame na svoj račun kuhinjo v kaki dalmatinski gostilni v Trstu ali tudi v italijanski ali nemški. Naslov pove „Edinost“. 241

Slovenka išče službo kot hišna ali za kuhinjska dela. Naslov pove Inzeratni oddelk Edinosti. 269

Ivan Bandel toči belo vipavsko vino v ulici Romagnna št. 26 po 61 vinarjev. Na debelo po 50 kron hl. Se priporoča za obilen obisk. 241

Odda se meblirana soba z dvema posteljama in dobro hrano v ulici Giov. Boccaccio št. 16, I., levo. 500

Odda se meblirana soba v ulici Commerciale št. 9, II. desno. 211

Lepa meblirana sobica v bližini trga Barriera se da v najem. 260

Išča se stanovanje z dvema ali tremi sobami za marec ali pozneje. Ulica Madonna del Mare 15, I. n., Federi. 259

Odda se v bližini mesta na zelo pripravnem kraju dobro upeljana trgovina jestvin. Za obilen promet se jamči. Kje? pove Inzeratni oddelk „Edinosti“ pod števil. 209. 209

Proda se hiša za gostilno in trgovino, pet minut oddaljena od železniške postaje na Tolminskem. Naslov pove Inzeratni oddelk Edinosti pod „štev. 264“. 264

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero nuovo 7 ima pijače in jedila prve vrste. Priporoča se slavn. občinstvu za obilen obisk H. Kosič. 1237

Hočete se prepričati? obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove (vogal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke, kostumi za otroke. Površinski, močne jope, kožahi in drugi paletovi. Obleke za doma in delo. Delavske obleke, Tirolski ločen. Nepremočljivi plašči (pristni angleški) spoojaliteta: blago tu- in izozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovjši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

Priporočam slavnemu občinstvu svojo

gostilno v ulici Coroneo 3.

Točijo se izborna istrska in furlanska vina po 72 vin. liter. Kraški teran po 120 K. Češko Budjev. pive 56 vin. Kuhinja vedno pripravljena.

Udani **HLADNIK.**

OTNICA

(prej MORAVIA). -- Najboljša PRIRODNA GRENKA VODA

učinkuje lečilno hitro in brez : bolečin.

Dobi se v vseh lekarnah, miodilnicah in boljših trgovinah v Trstu, Istri, Primorju, Kranjskem itd. itd.

Podjetje grenkega studenca „OTNICA“ SOKOLNICE, MORAVSKO

Panificio

renomirana tvornica za pečenje izvrstnega čajnega in dezertnega kruha.

Velika zaloga praznih butelj

TRST, Via delle Ombrelle 5. - Telefon št. 71, Romano II.

GUIDO e UGO COEN

100.000 butelj od šampanjca za refošk. Prodajajo in kupujejo se buteljke vsake vrste za refošk, šampanje, bordeaux, rensko vino, konjak itd. — Velika zaloga butelj od pol litra in 1 in pol litra. Damjane iz stekla opletane. Prevzamemo se dopočitljive na deželo. Kupuje razbita stekla vsake vrste.

Učiteljica išče službe kot domača učiteljica. Zmožna je poučevati v slovenskem, nemškem in deloma italijanskem jeziku. Ponudbe na upr. „Edino-ti“ pod „Učiteljica“.

Odlikovani fotografski ateljé A. JERKIČ, Trst, ul. Poste 10, Gorica, Gosposka ulica 7. 2129

Trgovin. čevljev

Antonlo Bassi. Trst, ul. del Rivo 42

VELIK IZBOR ČEVLJEV LAST. NEGA IZDELKA PO ZNIŽANIH CENAH, DA SE OLAJŠA SLOBČINSTVU NAKUP.

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, I. n. (stanova Restavracije Cooperativa ex Hacker)

prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površulke za moške, perilo itd.

Najdogovornejše cene.

POZOR! Skladišče ni v pritličju ampak v prvem nadstropju

Nova prodajalnica

kuhinjskih potrebščin

košev, stolic, stekla, lesenih predmetov, svetilk, žlic, vilic, kozarcev in buteljke za krčmarje. Jos. Adamich, Trst ul. ca Giulia vogal ulice Kandler št. 10.

!Emporij!

„ALLA MODA TRIESTINA“

Trst - ulica Farneto št. 4.

ODPRLA SE JE NOVA PRODAJALNICA manifakturnega blaga ter blaga vsake vrste, konfekcionirnega, kakor tudi drobnarije. Lastna izdelovalnica. Krojačnica za ženske izdelke.

Veliko iznenadenje!

!! Cela oprema za neveste zastoj !!

Se priporoča tvrdka BORSATTI & Co

Posestniki pisalnih strojev.

Kdor se hoče izogniti nadležnim in dragim popravam ter želi ohraniti pisalni stroj v popolnem redu in brezhibnem stanu naj ne zamudi naročiti se za mesečno čistilno in vzdrževanje pisalnih strojev, s čimer se zajamči stroj za neomejen čas in trajno delovanje. CENA K 1— na mesec za stroj.

Alfred Kubiček, Trst

Corso št. 23, prvo nadstropje. (Popraviljalnica pisalnih strojev s zalogo pečatov, barv, trakov itd. itd.)

SAMO MINOS PRALNI PRAŠEK

KAKOR EN MOŽ SE GA DRŽE MILIONI

Je tisti, o katerem pravi znani in odlični kemik milne industrije, g. dr. K. DEITE — Berolin, da ima veliko pralno moč večjo nego milo ali milo in seča ne da bi se lotiti perila.

Minlos^{ov} pralni prašek

Je torej najboljši, kar se more rabiti za pranje perila, varuje perilo kar se najbolj da usiliti, je POCENI in caje

bliščeeo beloto in je popolnoma brez duha.

Zavitek 1/2 kg stane samo 30 vin.

Dobiva se v trgovinah z drogerijami, kolonialnim blagom in milom.

Na debelo L. Minlos

Dunaj, I. Mülkerbastei 3.